

Naléhavý úkol — rozvíjet ekonomické myšlení velitelů a štábů

Naše socialistická armáda disponuje značnými materiálními a finančními prostředky, které je nutné čerpat a využívat v zájmu celé společnosti racionálně, efektivně a hospodárně. Významnou měrou k tomu může přispět ekonomická propaganda a agitace správně zaměřená na zkvalitňování ekonomického myšlení v zájmu dosahování vysoké efektivnosti, kvality a maximální hospodárnosti ve všech oblastech týlového zabezpečení. Ministr národní obrany ve svém vystoupení na XV. sjezdu zdůraznil, že je třeba využívat všech rezerv v hospodárném vynakládání všech prostředků k dalšímu zkvalitňování výchovy vojáků, k dalšímu zvyšování bojeschopnosti armády a ke

zlepšení materiálního zabezpečení jejich příslušníků.

Zkušenosti ukazují, že jedním z předpokladů zvyšování účinnosti ekonomické propagandy v zájmu zkvalitnění ekonomického myšlení všech kategorií vojáků je úzká součinnost a těsná spolupráce velitelů, politických pracovníků, týlových a technických orgánů, odborových a mládežnických organizací při usměrňování obsahu a úkolů ekonomické propagandy a agitace a především aktivní zapojení širokého aktivu do jejich každodenní práce.

Abyste tato činnost byla účinná, musí vycházet z konkrétních faktů a argumentů.

Hospodaření s PHM

Přestože nemůžeme jednoznačně stanovit pořadí důležitosti jednotlivých úseků hospodaření, je nesporné, že zejména dnes má mimořádný význam efektivnost hospodaření s pohonnými hmotami a mazivy.

Spotřeba PHM je nejen v ČSLA, ale v celém našem národním hospodářství přísně limitována. Povinností všech složek, orgánů a organizací je s limitovanými příděly PHM důsledně hospodařit, ne-

dopustit jejich překročení, naopak v duchu závěrů XV. sjezdu KSČ dosáhnout stanovených úspor.

Přes vcelku pozitivní výsledky hospodaření se stanovenými limity PHM musíme vidět rezervy, které ještě existují. Všichni velitelé, ať již jejich vinou nebo vinou nadřazených stupňů, limitovanou kázeň důsledně nedodržují.

Objektivní příčinou překračování stanoveného limitu PHM je zpravidla nesprávné a nedostatečně diferencované rozdělení limitu z nadřazeného velitel-

ského stupně. Je třeba správně chápat, že určujícím faktorem správného rozdělení limitů je především plné zabezpečení uložených hlavních výcvikových a hospodářských úkolů, nikoli tedy plánovaný průběh kilometrů a motohodin motorové techniky, jak se někteří velitelé dosud domnívají. Oba tyto činitele je nutné dostat promyšleným rozdělením do souladu. Nesprávně postupují při ukládání dalších mimořádných výcvikových a hospodářských úkolů nadřazené stupně tehdy, jestliže nový úkol z jeho zálohy zároveň nezabezpečují zvýšením přidělu PHM.

Subjektivní příčinou překračování stanovených limitů je neracionální provoz motorové techniky, neúplné vytěžování nákladních aut při přepravě materiálu a osobních vozidel při přepravě osob.

Společným jmenovatelem překračování stanovených limitů při výcviku vojsk jsou nedostatky v řídicí a organizátorské práci velitelů a štábů. Spočívají v nedostatečném ujasnění, prosazování a zabezpečování cílů a rozsahu vyvedení bojové techniky, požadavků a potřeb materiálního a technického zabezpečení výcviku vojsk, v neefektivním využití přípravy velitelů štábů a vojsk do doby polního výcviku a cvičení s vojsky. V důsledku nesplnění cílů taktických cvičení nebo střelb se řada těchto zaměstnání opakuje. Neúplnost materiálního a technického zabezpečení často vyžaduje řadu neplánovaných a zbytečných přeprav materiálu. To vše prodražuje výcvik, snižuje jeho efektivnost a také efektivnost hospodaření s limitem PHM. Nejde o omezování výcviku, ale o zamezení zbytečného plýtvání prostředky v důsledku nedostatečného předchozího zabezpečení a průpravy.

Na jaké konkrétní úkoly by bylo, na základě těchto skutečností, účelné zaměřit ekonomickou propagandu a úsilí odpovědných orgánů?

Jde především o správné chápání nutnosti zabezpečení dokonalého technického stavu motorové techniky a vysoké úrovně řídicí praxe řidičů a strojníků motorové techniky. Důležité je také používat PHM jen k účelům, pro které jsou určeny a v rozsahu do výše normované spotřeby. Svůj význam má také předcházení a zamezení jakéhokoli úniku PHM z motorové techniky, skladových a přepravních obalů na PHM do půdy a vody. Ne zcela zanedbatelný je také sběr opotřebovaných olejů a jeho vrácení jako suroviny zpět do výroby. Touto cestou by se mělo do výroby vracet 20 % z množství olejů vydaných do motorové techniky. Rozhodou-

jící význam má především pravidelné sledování a vyhodnocování efektivnosti spotřeby, přijímání včasných opatření k opravám techniky s nadměrnou spotřebou a zamezení provozu vozidel s trvalou nadspotřebou do doby jejich opravy. To předpokládá stále zkvalitňování součinnosti všech funkcionářů, kteří spotřebu plánují s orgány služby PHM, jak při plánování úkolů, tak při konkrétním hodnocení skutečné spotřeby a přijímání opatření nadspotřeby nebo při překračování stanovených limitů.

Ekonomická propaganda by měla soustavně ovlivňovat především příslušníky velitelského sboru a štábů odpovědné za řízení výcviku, provoz motorové techniky a hospodaření s PHM. Její těžiště musí směřovat vedle práce s veliteli především k řidičům, strojníkům, dílenským specialistům a specialistům služby PHM. Na šetření PHM musí být osobně zainteresováni především řidiči motorových vozidel.

Ekonomická propaganda bude účinná jen tehdy, bude-li ukazovat nejen na konkrétní fakta, ale bude-li také kriticky odhalovat příčiny pozitivních či negativních jevů v efektivnosti hospodaření, jejich důsledky, viníky nehospodárnosti a na druhé straně správně oceňovat ty, kteří se zasloužili o nejlepší výsledky. Nezapustitelnou úlohu přitom má zejména rozvoj socialistického soutěžení v šetření PHM.

Proviantní zabezpečení

Řádné stravování vojsk má přímý vliv na úroveň jejich bojeschopnosti, na upevňování zdraví, růstu tělesné a duševní výkonnosti a morálně politický stav vojáků. Výživové dávky stanovené pro vojáky základní služby jsou srovnatelné s výživovými dávkami těžce pracujících občanů. Energetická hodnota stravy trvale dosahuje stanovené normy 4100 kalorií. Vysoká spotřeba masa, která činí v průměru 105 kg na vojáka za rok, zajišťuje vojákům vysokou dotaci živočišných bílkovin. Na druhé straně se projevuje nežádoucí vysoká spotřeba tuků a v některých případech i nízká spotřeba mléka, mléčných výrobků, ovoce a zeleniny.

V čem jsou rezervy v efektivnosti při využívání prostředků, vynakládaných na stravování?

Přes veškerou uspokojivou úroveň zabezpečení výživy vojáků jsou problémy v efektivním využívání potravin v procesy přípravy stravy, při dávkování a rozdělávání stravy a v hospodaření s proviantní výstrojí a zařízeními v kuchyňských blocích. Negativně se na úrovni

efektivnosti hospodaření s proviantem projevují také nedostatky v hygieně stravování a škody a ztráty, které vznikají zejména při manipulaci s proviantem v proviantních skladech.

Zbytečné ztráty vznikají v důsledku neodebrání připravené stravy. Vyskytují se případy, že podíl nevydané stravy, zpravidla při večerích, kdy vojáci odcházejí ještě před jejím výdejem na vycházky, na kulturní akce apod., dosahuje až 20 %. Značné ztráty vznikají i v důsledku nesprávného vykazování počtů stravovaných. V peněžním vyjádření představují tyto ztráty až 1200 Kčs na každých 1000 stravovaných za den. Svůj podíl na tomto úniku hodnot může mít i tak „nevinná skutečnost“, jako je souběžná prodejní doba prodejen Pramen a jejich umístění přímo v kuchyňském bloku.

Značné ztráty vznikají v důsledku plýtvání chlebem. Na jednoho strávnicka činí odpad chleba v průměru 28–50 g denně. To u útvaru s 1000 strávnicků znamená ztráty v hodnotě 50 000 Kčs za rok. Podobně je tomu se ztrátami, které vznikají při uskladňování a škrabání brambor. Jejich výše dosahuje v průměru až 25 % spotřebovaných brambor, což na 1000 strávnicků činí až 80 000 Kčs za rok. Značné ztráty vznikají také nedbalou manipulací s porcelánovým a skleněným nádobím.

Jak tedy orientovat ekonomickou propagandu k zvyšování efektivity ve stravování? Především na prevenci těchto ztrát. Vhodnou formou jsou nástěnné ná-zorné tabule, umístěné v jídelnách, s konkrétními údaji o rozsahu vzniklých ztrát u útvarů s pranýřováním viníků a oceněním těch, kteří se zasloužili o dobré výsledky.

V konkrétní denní práci s lidmi je účelné se orientovat na:

— orgány proviantní služby, které vést k odpovědnosti při zajišťování, skladování, ošetřování a využívání proviantního materiálu,

— velitele jednotek, zejména k tomu, aby správným, přesným a včasným předkládáním počtů stravovaných a zabezpečováním organizovaného a úplného příchodu jednotek k výdeji stravy přispěli k vyšší organizovanosti a efektivnosti stravování,

— všechny vojáky, kteří jako strávnicki svým přístupem ke stravování mohou významně přispět k hospodárnému využití připravené stravy a omezování zbytků stravy (svou úlohu by mohlo sehrát i vy-pěstování správného vztahu vojáků k ně-

kterým tzv. nepopulárním jídlům, která jsou z hlediska správné výživy užitečná),

— pomoc pomocným zemědělským hospodářstvím útvaru, které svou produkcí významně napomáhají ke zlepšování úrovně stravování a snižují požadavky na odběr zejména masa z národního hospodářství (u vepřového masa v průměru až o 40 %),

— rozvoj socialistického soutěžení v proviantní službě.

Výstrojní zabezpečení

Prostředky na výstrojení vojáků jsou nemalé. Tak např.:

— peněžní hodnota výstrojení vojáka základní služby činí v průměru 5600 Kčs (roční opotřebení výstroje představuje 1600 Kčs),

— průměrné roční náklady na výstrojní zabezpečení vojáka v základní službě činí 2940 Kčs.

To vyžaduje, aby tyto prostředky byly využívány co nejefektivněji. Současná praxe je s tímto požadavkem v řadě případů v rozporu.

Projevuje se značná roznošenost výstrojních součástek. Vojáci dostávají nový materiál, zatím co ve skladech útvarů je použitý materiál. Velitelé před různými prověrkami a akcemi, s cílem dosáhnout odpovídající vnější vzhled jednotek, nařizují přestrojení vojáků do nových součástek, což je krajně neekonomické. Navíc v důsledku nedostatečné údržby a denního ošetřování mnohde k vědomému zkracování doby životnosti výstrojních součástek. Zvláště vysoké škody vznikají v důsledku nedostatečné péče, věnované stanovenému materiálu zejména ve výcvikových prostorech.

Mimořádně negativním jevem je vysoký rozsah škod a ztrát na výstrojním materiálu. Jen zhruba polovina je jich finančně uhrazována, druhá polovina je zpravidla odepisována na vrub státu. To znamená, že na jejich úhradu se podílí celá společnost. To však je pouze jedna stránka věci. Další náklady a komplikace vznikají v důsledku náhradového řízení, které po vzniku a zajištění každé škody musí následovat. Vyšetřovatelé plní funkci vedle svých běžných povinností a jsou tak zbytečně oddalováni od plnění úkolů bojové a politické přípravy.

Tento stav svědčí o tom, že ekonomická propaganda v tomto směru dosud málo ovlivňuje myšlení velitelů i vojáků. Rezervy jsou zvláště v

— prosazování správného chápání ekonomického dosahu využívání vhodného

druhu výstroje pro jednotlivé druhy zaměstnání,

- vypěstování pevných návyků u všech uživatelů výstroje v jeho běžné údržbě,

- prevenci škod a ztrát na výstrojním materiálu všeho druhu zejména důsledným plněním funkčních povinností všemi funkcionáři,

- cílevědomějším využíváním hodnocení výsledků hospodaření výstrojním materiálem ve výchovné práci u jednotek.

Stavebně ubytovací zařízení

V popředí zájmu celé naší socialistické společnosti oprávněně je požadavek maximálních úspor energií a paliv s cílem dosáhnout největších výsledků s nejmenšími náklady. V podmínkách armády je tento požadavek naléhavý.

Ročně nám narůstá spotřeba elektrické energie o 6–7 %. Největší spotřebu má různá vojenská technika, dílenské stroje, velkokuchyňská zařízení, zařízení k zabezpečení provozu objektů apod. Značnou položku tvoří spotřeba elektrické energie při zabezpečení osvětlování ve vojenských objektech.

Při zabezpečování hospodárného využívání energie sehrávají v posledních letech účinnou úlohu energetické (racionalizační) komise jako pomocný orgán velitelů. Přes řadu účinných zásahů, které směřují k hospodárnému využívání elektřiny zůstávají na tomto úseku rezervy právě v racionalizaci těchto opatření. Neří možné podceňovat ani taková opatření, jako jsou

- regulace intenzity osvětlení (velikosti žárovek používaných pro různé účely),

- přísný dohled na vypínání světel tam, kde nejsou potřeba,

- efektivní využití strojů (omezit na minimum chod naprázdno),

- dohled na čištění oken (špinavá okna snižují průsvitnost) apod.

K těmto úkolům je účelné vést trvale účinnou ekonomickou propagandu.

Nemenší význam má efektivní a hospodárné využívání paliv. Ušetřením pouhého 1 % spotřebovaných paliv získáme pro naše národní hospodářství tisíce tun tuhých i tekutých paliv. O realitě tohoto úkolu svědčí to, že např. trvalé přetápění místností o pouhý 1 °C vyžaduje zvýšenou spotřebu paliva o 5–6 %. Úspory tedy může přinést řízený režim vytápění,

regulace větrání místností, řádné utěsnění oken a podobná opatření. Svůj význam má i regulace topení tak, aby teplota odpovídala potřebám, aby nedocházelo k přetápění místností a aby se netopilo tam, kde to není nutné. Při lokálním vytápění jde zejména o řádnou instalaci kamen a využívání i méně hodnotných paliv.

Značné možnosti pro zvyšování efektivnosti ve využití prostředků jsou ve využití a péči o kasárenské zařízení a o ubytovací fondy. Jde zvláště o zařízení ložnic, kanceláří, skladů, jídelen, kuchyní, kluboven, učeben, politickovýchovných světlic. Ročně se vyrazuje pro opotřebení (mnohdy i násilně) v průměru 7 % využívaného zařízení. Setkáváme se i s násilně poškozeným zařízením, s tím, že se zařízení běžně neopravuje, že se s ním nakládá „jako s cizím“. Zapomíná se na to, že i toto zařízení se účtuje, že každý jeho pohyb může být vykonán jen na základě účetních dokladů.

V zájmu zvýšení úrovně hospodaření na tomto úseku bylo by proto účelné ekonomickou propagandu vést k správnému ekonomickému myšlení a

- efektivně rozvíjet zlepšovatelské hnutí,

- účinně využívat socialistické soutěže,

- zkvalitňovat práci energetických komisí,

- všestranně zabezpečovat důsledné dodržování stanovených norem spotřeby paliv, energií a vody s využitím promyšlených regulačních opatření,

- vytvářet hlídky hospodárnosti (reflektor mladých),

- rozvíjet a podrobovat práci netabulkových údržbářských hlídek, zdokonalovat jejich vybavení nářadím a materiálem k údržbě objektů a zařízení,

- zkvalitňovat kontrolní činnost velitelů všech stupňů,

- zkvalitňovat obsluhy kotlen, jejich odbornou připravenost a jejich výkon služby,

- ve výrobních a opravářských zařízeních vojenské správy klást důraz na vhodnou regulaci pracovní doby v souvislosti s energetickými špičkami a na zvyšování směnnosti.

V názorné agitaci se nabízí využití číselných údajů o vývoji spotřebny paliv a energií, propagace zlepšovacích návrhů na úspory paliv a energií, popularizace nejlepších jednotek v hospodaření a pranýřování lajdáctví a nezodpovědného přístupu k hospodárnému využívání prostředků.

Zdravotnické zabezpečení

Těžiště úsilí za zvyšování efektivity ve zdravotnickém zabezpečení není v doškování úspor nákladů na léčebnou a preventivní péči. Šetření léky a jiným zdravotnickým materiálem není cílem. Každý musí dostat vše dostupné, co je pro udržení zdraví nezbytné. Nejde proto o to, abychom náklady na léčení snižovali, ale o to, aby bylo co nejméně těch, kteří léčení potřebují. To znamená, že hlavní úsilí záleží na prevenci, na předcházení vzniku onemocnění. Prvořadou důležitost přitom má, vedle plného prosazení režimu vojenského života důsledně v souladu s řády, zvláště dodržování všech zásad bezpečnosti a pořádku, zejména na rizikových pracovištích. Proto je správné zaměřit agitačně propagační činnosti v ekonomické propagandě na podporu zdravých mezilidských vztahů, zdravého pracovního klimatu, plánovitosti a organizovanosti veškeré činnosti, zabraňování vzniku stressových situací.

Celá naše socialistická společnost pod vedením KSČ dosahuje při uskutečňování závěrů XV. sjezdu KSČ významných úspěchů v rozvoji ekonomiky státu. Ta příznivě ovlivňuje nejen životní úroveň lidí a uspokojování jeho potřeb, ale vytváří i příznivé podmínky pro výstavbu a zabezpečení naší lidové armády v zájmu její maximální bojeschopnosti a plné bojové pohotovosti.

Dosahované výsledky při plnění úkolů bojové a politické přípravy, široký rozvoj aktivity a iniciativy všech kategorií vojáků jsou konkrétním projevem kladného

Na druhé straně je nutné vidět, že i ve využití zdravotnického materiálu je zapotřebí sledovat požadavky efektivity a hospodárnosti. V poslední době stoupá jeho spotřeba také v důsledku neúměrného využívání výbavy lékárníček motorových vozidel a lékárníček první pomoci na pracovištích, v dílnách, na strážnicích apod. Obvazový materiál je zneužíván pro jiné účely, jako je např. vytýčování prostorů, k výzdobě, k čištění výstroje a výstroje. Přitom nejde o materiál nijak levný, cena bavlny na světových trzích stále stoupá.

Vojenské kolektivy mají možnost přispět i k vytváření nových hodnot. Je to především propagace hnutí čestných dárců krve, které přináší jak materiální, tak morální zisk. K zabezpečení dostatku léčiv a omezení potřeb jejich dovozu mohou vojenské kolektivy přispět i širší účastí na sběru léčivých rostlin, zejména v podmínkách vojenských výcvikových prostorů.

vztahu k socialismu a ke Komunistické straně Československa.

Efektivnost a hospodárnost při využívání všech prostředků, poskytovaných naší armádě k zabezpečení vysoké péče o vojáka a trvalého růstu pohotovosti a připravenosti naší armády, jsou významným prostředkem k plnění požadavků hospodářské politiky strany. K tomu, aby tento požadavek byl stále lépe plněn, je nezbytné trvale rozvíjet ekonomické myšlení všech příslušníků armády v souvislosti s plněním funkcí a postavením.